

Protocol d'acollida d'alumnat nou i la seva família en un centre

Autoría:

Albert Lacruz Bassols

Ilustraciones:

JajaStudio

Coordinan:

Leticia Cardenal

Mustafa Mohamed

L. María Capellán

Mª Carmen Morillas

Teresa Pintor

Lola Ramírez

Edita:**CEAPA**

Puerta del Sol, 4 - 6° A

28013 MADRID

Primera edición:

Marzo 2021

Traducción catalán:

FAPAES

Maquetación:

IO Sistemas de Comunicación

Imprime:

IO Sistemas de Comunicación

Enrique Granados, 24

28523 MADRID

JUNTA DIRECTIVA DE CEAPA:

Leticia Cardenal Salazar, Mustafa Mohamed Mustafa, L. María Capellán Romero, Mª Carmen Morillas Vallejo, Olga Leralta Piñán, Miguel Ángel Sanz Gómez, Clara Díaz Alonso, Cristina Conte Oliver, José Manuel Torre Calderón, Adelaida Martín Casanova, Mónica Martínez Quero, Javier Chavanel Pastor, Virginia Romero Pinto, José Antonio Álvarez Caride, M^a del Mar López Valbuena, Francisco Cantero Dengra, Santiago Álvarez Folgueras, Javier López Hernández y Josep Pasqual Albiol Esteller.

Protocol d'acollida d'alumnat nou i la seva família en un centre

1

Per què l'acollida de famílies migrants és tan important?

Posem-nos per un moment en la pell d'una família nouvinguda: munts de tràmits legals i administratius per fer, necessitat de buscar habitatge, treball i escola per als seus fills i filles... i tot això, en un entorn desconegut, molt diferent al seu, amb un idioma que no entenen, amb diferents exigències socials (a vegades difícils d'entendre per a ells), amb probables problemes econòmics i amb el rerefons d'un fort desarrelament (amb l'impacte emocional que això suposa). Tothom pot entendre la seva situació i la importància d'acollir-les degudament.

Afegim a això una altra consideració: la integració i participació de les famílies en els centres comporta, sempre, millors resultats. Està, avui, molt estudiada la relació entre aquesta participació i el rendiment global del centre (reducció fracàs escolar, millor relació equitat-excel·lència, major satisfacció de l'alumnat i el professorat...). Necessitem, doncs, que les famílies (quantes més, millor, i això inclou a les famílies migrants) estiguin integrades i siguin el més participatives possible.

2

Per què el paper de l'AMPA pot ser fonamental en l'acolliment d'aquestes famílies?

Les famílies migrants necessiten, sobretot, resoldre els seus problemes més immediats. Tenen dubtes, necessitats urgents i sovint, poca capacitat inicial de trobar respostes. Sens dubte, l'Ajuntament del municipi és una de les seves referències més importants, però aviat l'escola ho serà també. Acudiran al centre per a informar-se, realitzar la matriculació i probablement, per a portar i recollir els seus fills i filles.

I és en aquest moment on l'AMPA pot convertir-se en una gran ajuda. Hem d'estar preparats per a ajudar-los. Podem fer, al costat del centre educatiu, una gran tasca d'inclusió.

3

La importància de l'escolta i d'establir lligams

Per sobre de tot, una família migrant necessita ser escoltada. Més enllà de la valuosíssima informació que se li pot oferir, l'acompanyament ha d'incloure una escolta activa, empàtica, que permeti establir llaços personals sòlids amb aquesta família i l'ajudi a augmentar la seva seguretat.

Una escolta, a més, que permeti tranquil·litzar a la família algunes de les seves probables inquietuds: el grau d'acceptació i tracte que tindran els seus fills i filles en el centre, així com el respecte cap a les seves identitats culturals.

4

Treball en equip amb el centre

Qualsevol procés d'acollida de famílies migrants tindrà molta major potència si treballem mà a mà amb el centre. Almenys, en aquests tres sentits:

- És molt important estar ben comunicats: conèixer amb la màxima antelació possible l'arribada de famílies migrants, compartir la situació de la família i l'alumne/a, prestar-nos ajuda i recursos...
- Val la pena tenir un procés d'acollida escrit i clarament cooperatiu, amb les funcions de centre i AMPA ben repartides:
 - Perquè sigui més eficaç, és interessant articular-ho amb les mesures que el centre tingui previstes per a l'acolliment de l'alumne/a, i amb les mesures d'atenció a la diversitat que tingui definides.
 - Si està escrit, podrem avaluar-ho i millorar-ho cada vegada que ho utilitzem.
- Podem crear, conjuntament, petites iniciatives que atreguin a les famílies novingudes al centre.

5

Què implica acollir famílies migrants?

A. Acompanyar-les en la realització de tràmits d'estrangeria

Els tràmits són, a vegades, complexos, i depenen de la situació i l'objectiu que tingui la família migrant (situació de residència, residència per circumstàncies excepcionals, reagrupació familiar...).

Diversos d'aquests tràmits poden fer-se per internet, però és molt possible que, per a això, la família necessiti el nostre acompanyament. Aquest primer acompanyament, que té sovint caràcter d'urgència, és clau per a avançar després en altres aspectes. L'AMPA pot ser un suport molt positiu.

B. Oferir-los informació sobre el municipi

Conèixer on estan i com funcionen els serveis públics del municipi (l'Ajuntament, els Serveis Socials, els serveis d'emergència, els serveis de seguretat i sanitat...) permetrà a les famílies situar-se i reduir la seva desorientació inicial.

Si en el municipi, o en altres municipis pròxims, existeixen entitats la fi de les quals sigui el de protegir i ajudar a les famílies migrants, és fonamental que les coneguin i estableixin contacte ràpid amb elles.

Entre aquestes informacions, cal posar especial atenció a possibles ajudes econòmiques que les administracions ofereixin a alumnes/as nous/noves i/o a les seves famílies. La Conselleria d'Educació de cada Comunitat Autònoma ens aportarà aquesta informació.

C. Donar-los a conèixer el centre educatiu

Conèixer, a poc a poc, el centre i, en general, el sistema educatiu serà, per a les famílies migrants, una nova xarxa de seguretat i una via excel·lent d'integració. En aquest procés és important treballar en equip amb el propi centre. Es tracta que, conjuntament i coordinadament, expliquem a les famílies els aspectes més pràctics del seu funcionament (primer), així com el seu projecte educatiu (després).

Els aspectes més pràctics de funcionament del centre poden ser, entre altres:

- La comunicació amb l'equip docent
- La participació de les famílies en activitats curriculars
- Els informes d'avaluació
- Les activitats extraescolars
- La participació en l'AMPA: formes i avantatges
- I, per descomptat, les responsabilitats i rols de família i centre en l'educació dels seus fills i filles

D. Atreure-les perquè coneguin altres famílies

Aquest serà un pas posterior, una vegada la família hagi rebut la primera ajuda que necessita. Extraordinàriament important, atès que establir vincles amb altres famílies del centre serà una magnífica via per a la seva integració en la societat que les acull. Pensem que, per a molts d'aquests pares i mares (sobretot mares) aquesta serà la seva única via de socialització.

Sens dubte, el paper de l'AMPA pot ser molt positiu: definim dates i activitats ideals per a citar-les al centre, i actuar com a bons amfitrions facilitant la seva presa de contacte amb altres famílies.

E. Sens dubte, el paper de l'AMPA pot ser molt positiu: definim dates i activitats ideals per a citar-les al centre, i actuar com a bons amfitrions facilitant la seva presa de contacte amb altres famílies.

Finalment, un dels grans reptes que tenim (treballant sempre en equip amb el centre) és acompanyar a aquestes famílies en qüestions acadèmiques. No totes les famílies ho necessiten, però

algunes sí, i en un grau important. A vegades, perquè provenen d'entorns amb menor valoració de l'aprenentatge escolar i, a vegades, perquè les seves necessitats principals en arribar aquí són unes altres.

6

Algunes idees pràctiques per a les AMPA

- Crear una "Comissió d'integració" dins de l'AMPA: composta per pares/mares especialment sensibilitzats en l'acollida a famílies migrants i, si és possible, amb la participació de famílies que fossin, en el seu moment, nouvingudes i, per això, puguin aportar la seva enorme experiència. Una bona organització interna és molt important per a donar una resposta ràpida i eficaç.
- Donar especial importància a la presentació de l'AMPA en les reunions d'inici de curs, a les quals probablement assisteixen les famílies migrants. Establir amb elles vincles inicials, que converteixin l'AMPA en un punt de referència per a elles i que, a més, permetin fer el seu seguiment amb més facilitat.
- Elaborar un document específic i atractiu, en el qual s'indiquin a les famílies aquelles dates en les quals s'espera la seva assistència al centre (tutories, festivitats, recollida i devolució de llibres reutilitzats, informació sobre beques...). Si la família té dificultats per a assistir regularment, pactar la seva assistència almenys en aquestes dates.
- Contractar algun professional (mediador intercultural, educador social) que pugui dedicar unes hores a aquest procés d'acompanyament, sobretot en les seves fases inicials: seguiment social en les situacions que sigui necessari, orientació en recursos i serveis...

- Sol·licitar serveis de traducció, existents en alguns Ajuntaments, formats habitualment per intèrprets que faciliten la comunicació entre famílies migrants i l'administració local i els serveis socials.
- Crear un banc d'informació ric i permanentment actualitzat, sobre recursos públics a la disposició d'aquestes famílies.
- Buscar famílies autòctones del centre disposades a actuar durant un temps com a “parelles lingüístiques”, ajudant les famílies immigrants a conèixer les bases del nostre idioma.
- Organitzar sortides familiars per al coneixement de l'entorn, útils per a treballar l'arrelament d'aquestes famílies i també com una excel·lent oportunitat d'aprofundir en el coneixement mutu.
- Traçar un seguiment personalitzat de les famílies: assignar la responsabilitat a determinats pares/mares, responsables de fer seguiment durant l'etapa inicial d'acolliment. Solen dir-se “parelles enllaç”.
- Realització d'activitats festives, formatives i culturals: xerrades informatives sobre temes d'interès per a les famílies nouvingudes, intercanvis de costums culturals (per exemple, gastronòmiques), sopars temàtics, tallers d'alfabetització digital, jornades de convivència i celebració de la diversitat...

7

Idees per a l'acompanyament en l'estudi

- Una part de les famílies migrants necessiten rebre ajuda per a poder fer un bon acompanyament als seus fills i filles en els estudis. Sovint no tenen suficients eines i, a més, la seva situació

personal i econòmica els obliga a posar l'accent en altres prioritats. Alguns consells importants són aquests:

- **Tenir contacte freqüent amb el centre:**

- Assistir a totes les reunions a les quals siguin convocats (de grup i individuals)
- Demanar entrevistes al tutor o tutora per iniciativa pròpia, per a poder fer un millor seguiment del fill o filla
- Acompanyar físicament al fill o filla al centre, sempre que sigui possible, sobretot al principi
- Participar en totes aquelles activitats en les quals siguin convocats

- **Parlar bé del centre educatiu a casa:**

- Projectar als fills i filles la idea que estudiar no és només una obligació, sinó una gran oportunitat, que cal aprofitar
- Evitar la crítica negativa al professorat
- Dipositar en els fills i filles expectatives positives de l'estudi
Valorar-ho en tot moment
- Animar a la participació real i efectiva en el centre escolar i en l'AMPA

- **Fomentar l'hàbit lector a casa:**

- Oferir un exemple positiu: llegir davant dels fills i filles i valorar positivament la lectura
- Donar l'oportunitat de triar llibres i reforçar positivament l'esforç lector de fills i filles
- Anar a biblioteques i llibreries

- **Ajudar els fills i filles a planificar-se l'estudi:**
 - Recordar als fills i filles l'ús habitual de l'agenda
 - Parlar amb el tutor o tutora si no la utilitza correctament
 - Ajudar-lo a fer petites planificacions setmanals, que li permetin portar al dia les tasques escolars
- **Donar importància a l'estudi:**
 - Dedicar espais de temps familiars a les tasques escolars
 - Parlar de l'escola a casa: preguntar què aprenen, què els agrada més, què els costa més
 - Tenir en compte els estudis a l'hora d'organitzar els horaris familiars
- **Ajudar-los a estudiar amb eficàcia:**
 - Oferir-li un clima adequat (espai suficient i silenci)
 - Ajudar-lo en la resolució de petits dubtes
 - Valorar-li el seu treball i generar un clima positiu i tranquil mentre es fa treball escolar
- **Afavorir el seu benestar físic i mental:**
 - Garantir que descansa el temps suficient
 - Implementar normes clares respecte a l'ús de les pantalles
 - Motivar per a la realització d'activitat física
 - Treballar l'educació emocional

Dacă tocmai ai sosit în țara noastră

BINE AI VENIT!

DE CE AI NEVOIE?

VINO, ÎȚI PREZENTĂM LOCUL
UNDE POȚI ÎNVĂȚA LIMBA
SPANIOLĂ.

DORIM SĂ TE CUNOAȘTEM!
PARTICIPĂ!

Si acabas de llegar a nuestro país

Bienvenida!!!

¿Qué necesitas?

Ven, te enseñamos tu centro

Queremos conocerte

Participa!!!

Financiado por:

MINISTERIO
DE ASUNTOS EXTERIORES, UNIÓN EUROPEA
Y COOPERACIÓN

SECRETARÍA DE ESTADO
DE ASUNTOS EXTERIORES
Y PARA IBEROAMÉRICA Y EL CARIBE

DIRECCIÓN GENERAL DE NACIONES
UNIDAS, ORGANISMOS INTERNACIONALES
Y DERECHOS HUMANOS

你是刚刚来到我们国家吗

欢迎您

您需要帮助吗?

来吧, 来我们教学中心我们教您

我们希望更多的了解您

加入吧!

إذا كنت قد وصلت لبلدنا

مرحباً بك

ماذا تريد؟

زرنا لنشرح لك الكثير عن مركزك .

نريد معرفتك.

شارك !!!

CONFEDERACIÓN ESPAÑOLA DE ASOCIACIONES DE PADRES Y MADRES DEL ALUMNADO

Puerta del Sol, 4 | 6º A | 28013 MADRID | Teléfono 91 701 47 10 | ceapa@ceapa.es

www.ceapa.es <https://www.facebook.com/ceapa.formacion>

 https://twitter.com/ceapa_oficial

 https://www.instagram.com/ceapa_oficial/